

УДК 657

Валентин ОКСАМИТНИЙ, здобувач 2 курсу ОР «Магістр»,
Володимир САВЧЕНКО, здобувач 2 курсу ОР «Магістр»,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник – д.е.н., проф. Сергій ЛЕГЕНЧУК
Державний університет «Житомирська політехніка»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Актуальні проблеми бухгалтерського обліку, що виникають у контексті капітальних інвестицій, зокрема в будівельній галузі, пов'язані з нормативно-методичними питаннями обліку витрат. Галузь має специфічні особливості у структурі формування витрат, що значною мірою є результатом проектного характеру її діяльності та постійних витрат протягом усього операційного циклу будівельного проекту. Відповідно, для регламентування всіх процедур нормативно-правова база є достатньо широкою та охоплює ряд правових, процедурних і методологічних рекомендацій. В бухгалтерському обліку підприємств будівельної галузі ці рекомендації перш за все спрямовані на структурування та стандартизацію обліку витрат. Однак, ці ж регламентні правила створюють певні труднощі. Складність і фрагментарність нормативно-правової бази, яка регулює облік витрат на будівництво, є першочерговою проблемою, яка потребує вирішення. Наприклад, розбіжності у визначенні та відмінності у класифікації витрат за різними видами діяльності перешкоджають побудові правильної структури витрат. Якщо національні стандарти П(С)БО 16 [1] розподіляють витрати за цільовим призначенням на операційну, інвестиційну та фінансову діяльність, то в Методичних рекомендаціях № 573 [2] ця класифікація не визнається, що створює розбіжність ще на етапі класифікації витрат.

Класифікація витрат є в будівельній галузі є суттєво важливою, оскільки це впливає на їх розрахунок. Методичні рекомендації № 573 визначають такі категорії витрат: звичайної діяльності, операційної діяльності, основної діяльності [2]. Така структура суперечить національним стандартам, які розроблені для операційних, інвестиційних та фінансових витрат. Також нормативно-правова база містить неузгоджені норми щодо включення витрат на технічне обслуговування та експлуатацію будівельної техніки. Попри те, що такі витрати рекомендується відображати в розділі «прямі витрати», їх правильна класифікація відповідно до національних стандартів підпадає під «накладні витрати». Це ускладнює відстеження та звітування про витрати через несумісність між двома методами. Наступна проблема, яка потребує вирішення стосується всіх питань бухгалтерського обліку на ранніх стадіях будівельного проекту, зокрема щодо визнання витрат і термінів. Великі витрати пов'язані з часом підписання, ліцензування та підготовки контракту не припадають на звітний період, коли контракти виконуються. Їх неможливо правильно врахувати, оскільки вони не будуть частиною виробничої діяльності, про яку звітують у пізніших періодах. Таким чином, між понесенням витрат і визнанням витрат у фінансовій звітності існує проміжок часу, який можна розглядати як неповне або запізнILE фінансове представлення.

Для вирішення визначених проблем бухгалтерського обліку будівельної галузі доцільно уніфікувати нормативні документи, а саме приведення національних стандартів бухгалтерського обліку (П(С)БО) у відповідність до Методичних рекомендацій № 573. Уніфікована система класифікації та впорядковані регуляторні вказівки призвели б до значного покращення ведення та організації обліку витрат будівельної галузі. Наступним кроком є вдосконалення процесів визнання витрат. Закон про бухгалтерський облік слід переглянути, щоб включити процедури з покращеним узгодженням витрат із термінами, особливо тих витрат, які накопичуються на етапах розробки проектів. Це може відбутися шляхом модернізації існуючих або включення нових інструкцій для визнання витрат за контрактом. Таке визнання буде прямо пов'язане з періодами фінансової звітності, що підвищує якість та об'єктивність представленої інформації. Вищезазначені суперечливі нормативні питання не були вирішені за допомогою існуючих методичних рекомендацій, наведених у Методичних рекомендаціях № 573, що призвело до фрагментарної практики бухгалтерського обліку, яка не забезпечує належної фінансової звітності та прозорості. Таким чином, вирішення вищевказаних проблем може стати більш прозорим, ефективним і точним для практики організації та ведення бухгалтерського обліку в будівельній галузі, що призведе до кращого прийняття фінансових рішень і управління капітальними інвестиціями.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку : Наказ М-ва фінансів України від 31.12.1999 № 318 : станом на 3 листоп. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.
2. Про затвердження нової редакції Методичних рекомендацій з формування собівартості будівельно-монтажних робіт. Наказ М-ва регіонального розвитку та будівництва України від 31.12.2010 № 573. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0573738-10#Text>.